

[Mozinet Kritika]**Papírrepülők / 2009**

A budapesti kortárs underground fiatalok életéről még nem készült magyar film. Mostanáig. Szabó Simon a Moszkva tér Royaljától saját rövidfilmrendezésein át (*Zsebszötem*, *Megyünk*) érkezett meg első egészestés munkájába, melyet sokat sejtető módon a legjobb elsőfilm és legjobb produceri teljesítmény megosztott díjaival tüntettek ki a jubileumi 40. Magyar Filmszemlén. Egyiket sem érdemtelenül.

A *Papírrepülőkkel* nemcsak beérett egy munka, de cáfolódott néhány tévhit is. Simon teljes kívülállóként került a filmszakmába, a mesterséget független és amatőrfilmes berkekben sajátította el, mint Fliegauf Benedek, s mind karakterformálásában, mind történeteiben erőteljesen jelen van saját szubkultúrája, illetve korosztálya gondolkodása, életérzése. A *Papírrepülők* ennek a szabadelvűségnek az interpretációja, s mint olyan, roppant fontos úrt tölt be a kortárs honi filmkészítésben.

Továbbra is fájdalmasan hiányoznak ugyanis nemzeti filmgyártásunkból a jelenkori valós történetek, az átlagemberek átlagtörténeteinek érdekfeszítő előadásai. Simon hősei a *Papírrepülőkben* nem lehetnének átlagosabbak, életük nem lehetne hétköznapibb. S éppen ez adja filmjének varázsát: a fővárosi deszkás fiatalok úgy élik életüket, ahogy az valóban történik, olyan szituációkban, élethelyzetekben látjuk őket, amilyenek lenniük kell. Simon saját környezetét örökíti meg, adaptálja vászonra, hangulatjelentés ez, s mindenki döntse el maga, hogy jó, avagy rossz, amit lát. De életszerű, s ezt éppen az biztosítja, hogy a rendező részese ennek az

életnek: hősei amatőrök, akik önmagukat adják, s az ebből fakadó dokumentatív attitűdnek, de legfőképp a hitelességnek köszönhetően minden felmerülő hiányosság megbocsátható. Az epizodikus történetmesélés, a fregmentáltság, az ellipszisek egyrészt tudásbeli elégtelenséget lepleznek, illetve sejtetnek, másrészt ez a forma kiválóan alkalmas annak a szubkultúrának a bemutatására, amire a film vállalkozik, így tudatosságnak is betudható.

A *Papírepülők* fiatal hősei az utcán mulatják idejüket, breakelnek, zenét hallgatnak, buliznak, csajznak-pasiznak, szeretnek és gyűlölnek. S ami mindezt összetartja, az a barátság. Ilyen egyszerű értékek kerülnek kifejeződésre az alkotás teljes hosszában, ám minden átlagossága ellenére végig érdekfeszítő, atmoszférájának és zenéjének köszönhetően szórakoztató marad a mozi.

S ebben vitathatatlan szerepet játszik a vizuális megjelenítés is. Dacára a szinte no-budget költségvetésnek, a stáb mindent elkövetett az elvárható technikai feltételek biztosításának, s eme erőfeszítés és teljesítmény kerülhetett részben díjazásra a két Szemle-díjban, s újfent bizonyosodik, hogy kevés pénzből, pusztán elkötelezettségből is lehet értéket teremteni. A kameramozgás néha talán öntörvényűnek tűnhet, egy-egy alkalommal indokolatlanul ráng a kép, de a látszólagos amatőrizmus mögött tudatosság és kezdődő profizmus sejlik.

Simon mestervizsgálja saját bevallása szerint sem tökéletes. Viszont várható hatása a fiatal filmesek gondolkodásmódjára, s példaértékű iránymutatása a későbbi filmek számára messze túl fog mutatni pillanatnyi megítélésén. Ebben biztosak lehetünk. De ezt csak az idő fogja igazolni.

Kárpáti György

Szabó Simon rendezővel készült interjúnk a Mozinet Magazin 2009. áprilisi számában olvasható.